

Danske præciseringer af internationale mastitisanbefalinger.

De internationale mastitisanbefalinger består af 10 punkter, hvor nogle nu kan præciseres for danske forhold baseret på resultaterne fra STOPMAST projektet

Nielsen, Søren Saxmose; Krogh, Mogens Agerbo; Kirkeby, Carsten Thure; Østergaard, Søren; Halasa, Tariq

Publication date:
2019

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):

Nielsen, S. S., Krogh, M. A., Kirkeby, C. T., Østergaard, S., & Halasa, T. (2019, mar 14). Danske præciseringer af internationale mastitisanbefalinger. De internationale mastitisanbefalinger består af 10 punkter, hvor nogle nu kan præciseres for danske forhold baseret på resultaterne fra STOPMAST projektet. Landbrug og fødevarer SEGES.

Danske præciseringer af internationale mastitisanbefalinger

De internationale mastitisanbefalinger består af 10 punkter, hvor nogle nu kan præciseres for danske forhold baseret på resultaterne fra STOPMAST projektet

Af Søren Saxmose Nielsen¹, Mogens Agerbo Krogh², Carsten Kirkeby¹, Søren Østergaard², Michael Farre³, Tariq Halasa¹

¹Sektion for Dyrevelfærd og Sygdomsbekæmpelse, Københavns Universitet, ²Institut for Husdyrvidenskab, Aarhus Universitet, ³SEGES

National Mastitis Council (NMC) har en 10-punktsplan, som anbefales til bekæmpelse af mastitis. Elementerne i planen findes i box 1, mens detaljer for anbefalingerne findes på [NMC's hjemmeside](#). De detaljerede anbefalinger tager dog ikke højde for alle danske forhold og danske forskningsresultater. Derfor opsummerer vi her de væsentlige forhold til de resultater, der er opnået i forskningsprojektet STOPMAST: Effektiv kontrol mod smitsom mastitis. Kun udvalgte elementer på NMC's liste vil blive berørt.

1. Pattedesinfektion er væsentlig, men valg af tidspunkt og produkter hænger nøje sammen med hvilke bakterier, der hærger i besætningen. Dette er afdækket i artiklen: [STOPMAST – brug af patteplejemidler ved smitsom mastitis](#).
2. Hygiejne i forbindelse med smittebeskyttelse skal implementeres og måske kontrolleres. Kan man bruges PCR til at kontrollere hygiejnen? Det korte svar er nej, jf. artiklen [Vurdering af hygiejne som element i intern smittebeskyttelse i forbindelse med smitsom mastitis](#).
3. Forurening af pattekopperne kan reduceres væsentligt, hvis pattekopperne skylles med koldt vand mellem malkning af to køer, hvilket specielt er vigtigt, hvis den første af de to køer er smittet. Det fremgår også af [ovennævnte artikel](#).
4. Bruges malkeroboter til at malke besætningen, rengøres disse oftest automatisk. Supplerende manuel rengøring af børste, børstemotor, krave på malkekopper og forreste del af laser bør gøres med omtanke, da de bakterier, der findes på de nævnte steder, måske løsnes og nemmere overføres til de efterfølgende køer. Derfor skal der før manuel vask udlægges skum på de steder, der skal vaskes. Efterfølgende vask skal ske med børste og afskylning med vand fra slange. Der må ikke bruges højtryksrensere. Det er budskabet i [samme artikel](#).
5. I forbindelse med registrering, goldkohåndtering og overvågning af yversundheden, er diagnostik central. Men hvilke prøver skal man udtage? Hvilke diagnostiske test skal man bruge? Og hvordan kan man lave en samlet teststrategi for at nå de specificerede mål? Disse spørgsmål besvares i artiklerne [STOPMAST – diagnostik i forbindelse med smitsom mastitis \(Strep. agalactia\)](#) og [Sådan lægges en teststrategi for smitsom mastitis](#).
6. Behandling af køer med klinisk mastitis med antibiotika bør alene ske efter udtagning af mælkeprøver som angivet [i artiklen ovenfor](#). For at reducere forbruget af antibiotika bruges 3 dages lokal behandling i patten mod *Staphylococcus aureus* og *Streptococcus* spp. Dernæst kontrolleres effekten med en ny mælkeprøve. Der er ingen grund til at anvende systemisk behandling i kroppen, bortset fra hvis koens generelle velbefindende er svært påvirket. I dette tilfælde kan man overveje at supplere behandlingen med NSAID.
7. Subklinisk mastitis bør ikke behandles, da koen selv kan kurere infektionen. Koen bør dog overvåges med henblik på at vurdere, om infektionen stadig er tilstede og udvikler sig. Formålet med denne anbefaling er også, at reducere unødvendigt brug af antibiotika (se pkt. 8). Overvågning sker først og fremmest ved at kontrollere mælk og yver med større omhu. Men overvågning af celletal eller inklusion af andre laboratorietest kan komme på tale jf. pkt. 4.
8. Køer med kronisk *Staphylococcus aureus* mastitis bør som udgangspunkt udsættes, specielt hvis de har en lav mælkeydelse, idet disse køer kan være med til at opretholde smittepresset uden at de reelt kan behandles. Hvorfor fremgår af artiklen " [Ny forskning viser vejen til at reducere både mastitis og antibiotikaforbrug](#)". Et beslutningsstøttediagram ses i artiklen " [Brug beslutningstræet til at vælge den rigtige behandling af mastitis](#)", hvor forslag til tilgangen fremgår.

Elementer i NMC's 10-punktsplan for mastitis

1. Mål for yversundhed
2. Rent, tørt og komfortabelt miljø
3. Passende malkeprocedurer
4. Passende vedligehold og brug af malkeudstyr
5. Gode registreringer
6. Passende håndtering af klinisk mastitis i laktationen.
7. Effektiv goldkohåndtering
8. Smittebeskyttelse ved smitsom mastitis
9. Overvågning af yversundhed
10. Periodisk revurdering af mål for yversundhed

Detaljer for hvert af punkterne fremgår af [dette dokument](#) på NMC's hjemmeside

STOPMAST: Effektiv kontrol mod smitsom mastitis blev finansieret af Mælkeafgiftsfonden, SEGES, AarhusUniversitet, Danmarks Tekniske Universitet og Københavns Universitet

Sidst bekræftet: 19-03-2019 Oprettet: 19-03-2019 Revideret: 19-03-2019

 [Tilmeld nyhedsbrev](#)

Kontakt

Specialkonsulent

Michael Farre

HusdyrInnovation, Sundhed, velfærd og reproduktion, kvæg

mifa@seges.dk

Forfatter

HusdyrInnovation

